

Hodnotiaca správa o plnení plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu okres Snina k 31.12.2022 s dôrazom na zhodnotenie plnenia cieľov plánu rozvoja

1. Všeobecné informácie

Okres bol dňa **25.04.2018** zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky do zoznamu najmenej rozvinutých okresov podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Plán rozvoja najmenej rozvinutého okresu Snina (ďalej len „PR“) bol schválený dňa **16.01.2019** uznesením vlády SR č. **22/2019**.

Dodatky k PR:

Číslo dodatku k PR	Dátum schválenia dodatku k PR
1.	15.10.2019

2. Výhodisková situácia

Údaje na úrovni okresu, k termínu **31.03.2018** (*posledný deň mesiaca, ktorý je posledným mesiacom kalendárneho štvrťroka pred zaradením okresu medzi najmenej rozvinuté okresy, napr. dátum zaradenia okresu do zoznamu najmenej rozvinutých okresov je 15.12.2015, potom údaje budú k 30. 09. 2015*).

Miera evidovanej nezamestnanosti (ďalej len „MEN“)	8,86 %
Počet obyvateľov okresu	36 548
Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva (ďalej len „EAO“)	18 808
Počet uchádzačov o zamestnanie (ďalej len „UoZ“)	1 961
Počet disponibilných UoZ	1 666 ¹⁾

Zdroj: [Štatistické údaje UPSVR](#)

Zoznam výziev na predkladanie žiadostí o poskytnutie RP (ďalej len „výzva“), vyhlásených okresným úradom od schválenia PR do 31.12. kalendárneho roka, za ktorý sa správa predkladá.

Číslo výzvy	Dátum zverejnenia výzvy
1/OÚ-SV/2019	19.08.2019
2/OÚ-SV/2020	15.01.2020 – výzva zrušená
3/OÚ-SV/2020	01.07.2020

¹⁾ https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky/2018.html?page_id=771790

4/OÚ-SV/2021	10.08.2020
5/OÚ-SV/2021	30.03.2021
6/OÚ-SV/2022	02.08.2021
7/OÚ-SV/2022	23.06.2022
8/OÚ-SV/2023	01.03.2023

3. Cieľ/ciele Plánu rozvoja

Napr.: plánovaný počet vytvorených pracovných miest (*d'alej len „PM“*) a jeho vyjadrenie cez prepočet na „plánovaný úbytok“ MEN s použitím údajov z bodu 2. (PM/EAO*100).

Strategickým cieľom Plánu rozvoja je do roku **2023** v okrese Snina podporiť rast zamestnanosti a vytvorenie podmienok pre tvorbu **582** pracovných miest (plánovaný úbytok MEN o **3,09 %**), prostredníctvom zvyšovania kvality a atraktivity okresu **Snina**, využitím prírodného, kultúrneho a ľudského potenciálu územia, dobudovaním infraštruktúry a rozvojom podnikateľského prostredia. Plán rozvoja obsahuje systematické opatrenia, zamerané na koordináciu a spoluprácu, ktorých cieľom je vytvoriť vhodné prostredie pre tvorbu pracovných miest.

Prehľad prioritných oblastí a opatrení Akčného plánu/Plánu rozvoja okresu Snina

A. Systémové opatrenia Akčného plánu/Plánu rozvoja na úrovni okresu Snina	
Opatrenie	A.1. Platforma pre rozvoj okresu Snina
	A.2. Centrum podpory regionálneho rozvoja okresu Snina
B. Prioritná oblasť Rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na efektívne využívanie miestnych zdrojov	
Opatrenie	B.1. Rozvoj podnikania, diverzifikácia činnosti
	B.2. Špeciálna rastlinná a živočíšna výroba s dôrazom na finalizáciu produktov
	B.3. Cestovný ruch, viacdňová turistika
C. Prioritná oblasť Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov	
Opatrenie	C.1. Kvalitné vzdelávanie pre všetkých
	C.2. Tréningové centrum, duálne vzdelávanie a Regionálne centrum vzdelávania
	C.3. Sociálne podnikanie
	C.4. Podpora služieb zamestnanosti
D. Prioritná oblasť Zlepšenie kvality života obyvateľov	
Opatrenie	D.1. Kvalitné životné prostredie a verejná infraštruktúra
	D.2. Dostupné sociálne a zdravotné služby
	D.3. Komunitný život
E. Podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni PSK	
F. Podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni ústrednej štátnej správy	

Zdroj: [Prehľad prioritných oblastí a opatrení Akčného plánu okresu Snina](#)²

4. Priority a prioritné oblasti PR a zdroje financovania PR

Priorita a Prioritná oblasť	Rozpočet v EUR	z toho RP v EUR	z toho fondy EÚ v EUR	Plánovaný počet PM
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Snina	76 103 115	2 285 000	61 199 291	582
B. Rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na efektívne využívanie miestnych zdrojov				
C. Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov				
D. Zlepšenie kvality života obyvateľov				
Spolu	76 103 115	2 285 000	61 199 291	582

Zdroj: [Podpora najmenej rozvinutých okresov a regionálny rozvoj](#)³

5. Ročné priority akčného plánu

Zoznam ročných priorít akčného plánu projektov na realizáciu cieľov PR k 31.12.2022.

Výzva č.1/ÚÚ-SV/2019 – ročné priority na rok 2020 – schválené vládou SR uznesením č. 615 zo dňa 18.12.2019

Priorita a Prioritná oblasť	Rok	RP na rok ročných priorít v EUR	RP celkovo v EUR	Plánovaný počet PM
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Snina	2020	-	-	-
B. Rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na efektívne využívanie miestnych zdrojov	2020	253 595,49	319 028, 00	9
C. Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov	2020	-	-	-
D. Zlepšenie kvality života obyvateľov	2020	10 000,00	10 000, 00	0
Spolu		263 595,49	329 028, 00	9

² Prehľad prioritných oblastí a opatrení Akčného plánu okresu Snina, URL: https://www.nro.vicempremier.gov.sk/site/assets/files/1449/ap_sv_v_zneni_dodatku_c__1.pdf

³ Podpora najmenej rozvinutých okresov a regionálny rozvoj, URL: <https://www.nro.vicempremier.gov.sk/najmenej-rozvinute-oresy/snina/index.html>

Výzva č.3/OÚ-SV/2020 – doplnenie priorít na rok 2020 - schválené vládou SR uznesením č. 739 zo dňa 25.11.2020

Priorita a Prioritná oblasť	Rok	RP na rok ročných priorít v EUR	RP celkovo v EUR	Plánovaný počet PM
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Snina	2020	-	-	-
B. Rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na efektívne využívanie miestnych zdrojov	2020	167 985, 80	350 181, 00	2
C. Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov	2020	125 250, 00	125 250, 00	1
D. Zlepšenie kvality života obyvateľov	2020	-	-	-
Spolu		293 235, 80	475 431, 00	3

Výzva č.4/OÚ-SV/2021 – ročné priority na rok 2021- schválené vládou SR uznesením č. 373 zo dňa 30.6.2021

Priorita a Prioritná oblasť	Rok	RP na rok ročných priorít v EUR	RP celkovo v EUR	Plánovaný počet PM
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Snina	2021	-	-	-
B. Rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na efektívne využívanie miestnych zdrojov	2021	30 000, 00	30 000, 00	1
C. Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov	2021	113 725, 00	120 000, 00	1
D. Zlepšenie kvality života obyvateľov	2021	100 000, 00	100 000, 00	1
Spolu		243 725, 00	250 000, 00	3

Výzva č.5/OÚ-SV/2021 – doplnenie priorít na rok 2021

Priorita a Prioritná oblasť	Rok	RP na rok ročných priorít v EUR	RP celkovo v EUR	Plánovaný počet PM
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Snina	2021	-	-	-
B. Rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na efektívne využívanie miestnych zdrojov	2021	195 565, 94	200 565, 94	1
C. Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov	2021	30 000, 00	30 000,00	1
D. Zlepšenie kvality života obyvateľov	2021	-	-	-

Spolu		225 565, 94	230 565, 94	2
--------------	--	--------------------	--------------------	----------

Výzva č.6/OÚ-SV/2021 – zoznam projektov na rok 2022

Priorita a Prioritná oblasť	Rok	RP na rok ročných priorít v EUR	RP celkovo v EUR	Plánovaný počet PM
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Snina	2022	-	-	-
B. Rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na efektívne využívanie miestnych zdrojov	2022	165 000,00	165 000,00	6
C. Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov	2022			
D. Zlepšenie kvality života obyvateľov	2022	-	-	-
Spolu		165 000,00	165 000,00	6

Výzva č.7/OÚ-SV/2022 – doplnenie zoznamu projektov za rok 2022

V rámci tejto výzvy nebola podporená ani jedna z predložených žiadostí, z dôvodu nesplnenia podmienok vo vyhlásenej výzve.

Priorita a Prioritná oblasť	Rok	RP na rok ročných priorít v EUR	RP celkovo v EUR	Plánovaný počet PM
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Snina	2022	-	-	-
B. Rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na efektívne využívanie miestnych zdrojov	2022	-	-	-
C. Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov	2022	-	-	-
D. Zlepšenie kvality života obyvateľov	2022	-	-	-
Spolu		-	-	-

6. Realizácia aktivít zaradených ročných priorít k 31.12.2022

Prehľad aktivít ročných priorít a stav ich plnenia

Rok ⁴)	Por. číslo	Číslo uznesenia vlády SR	Zodpovedný subjekt	Názov aktivity	Stav (ukončená / v realizácii / bez začatia / nesplnená)	Poznámka
2020	1.	č.739 z 25.11.2020	MIRRI SR	Rozvoj podnikania, diverzifikácia činnosti	ukončená	-
2020	2.	č.739 z 25.11.2020	MIRRI SR	Podpora cestovného ruchu, viacdnňová turistika	6 projektov ukončených, 1 projekt v realizácii	Dotatok č.1188/2020 o zmene miesta realizácie projektu, z tohto dôvodu a dôvodu zdĺhavého procesu vydania stavebného povolenia, bude projekt zrealizovaný do konca roka 2023.
2020	3.	č.739 z 25.11.2020	MIRRI SR	Technické vybavenie Regionálneho centra vzdelávania	ukončená	-
2020	4.	č.739 z 25.11.2020	MIRRI SR	Sociálne podnikanie	ukončená	-
2021	1.	č.373 z 30.6.2021	MIRRI SR	Rozvoj podnikania, diverzifikácia činnosti	ukončená	-
2021	2.	č.373 z 30.6.2021	MIRRI SR	Kvalitné vzdelávanie pre všetkých	1 projekt ukončený, 1 bez začatia	Dohoda o ukončení Zmluvy o poskytnutí RP č.737/2021, z dôvodu nemožnosti realizácie projektu
2021	3.	č.373 z 30.6.2021	MIRRI SR	Kvalitné životné prostredie a verejná infraštruktúra	ukončená	-

⁴) Rok ročných priorít.

2021	4.	č.373 z 30.6.2021	MIRRI SR	Dostupné sociálne a zdravotné služby	ukončená	-
------	----	----------------------	----------	--------------------------------------	----------	---

7. Realizácia projektov zo zoznamu projektov príslušného NRO k 31.12.2022, za ktorý je hodnotenie predkladané

P. č.	Číslo uznesenia vlády SR	Prijímateľ	Priorita	Opatrenie	Číslo výzvy	Účel poskytnutia RP	Výška RP v EUR	Počet PM ⁵⁾	Stav (ukončený / v realizácii / bez začatia/ nesplnený)	Poznámka
1.	-	Centrum projektovej podpory n. o.	A.	2.		Zriadenie centra projektovej podpory ako nástroj na implementáciu rozvojových aktivít.	230 000	3	v realizácii	Dodatok č.1117/2021.Termín realizácie aktivít projektu:4/2019 - 12/2023.
2.	-	Obec Zboj	D.	1.		Vypracovanie projektovej dokumentácie na rekonštrukciu miestnych komunikácií v obci Zboj.	5 000	0	ukončený	
3.	-	Obec Kolonica	D.	1.		Vypracovanie projektovej dokumentácie na obstaranie a montáž verejného osvetlenia.	1 070	0	ukončený	
4.	-	Miroslav Lieskovský	B.	1.		Zvýšenie konkurencieschopnosti obnovením strojového vybavenia a doplnením vozového parku.	40 000	1	ukončený	
5.	-	Ladislav Jurpak	B.	3.		Obnovenie celoročnej prevádzky zariadenia Vihorlat resort modernizáciou a zvýšením efektívnosti vykurovacieho systému.	39 387	1	ukončený	
6.	-	Obec Klenová	D.	1.		Vypracovanie projektovej dokumentácie na rekonštrukciu miestnej komunikácie.	1 800	0	ukončený	
7.	-	Obec Kalná Roztoka	D.	1.		Vypracovanie projektovej dokumentácie na rekonštrukciu	1 800	0	ukončený	

⁵⁾ Súčet priamo vytvorených pracovných miest.

						miestnej komunikácie.				
8.	-	AEVITAS, n.o. – ZARIADENIE PRE SENIOROV	D.	2.		Rekonštrukcia a modernizácia priestorov v zariadení pre seniorov AEVITAS, n.o.	68 530	1	ukončený	
9.	-	Peterplast Slovakia, s.r.o.	B.	1.		Stavebné a rekonštrukčné práce za účelom zriadenia fitness centra.	80 000	2	ukončený	
10.	-	Obec Klenová	D.	1.		Vypracovanie projektových dokumentácií na rekonštrukciu kultúrneho domu.	1 800	0	ukončený	
11.	-	Stredná priemyselná škola	C.	2.		Rekonštrukcia dielni.	62 700	0	ukončený	
12.	-	Gabriela, n.o.	D.	2.		Rekonštrukcia a modernizácia Zariadenia pre seniorov, Domova sociálnych služieb a Špecializovaného zariadenia rodinného typu.	45 378	0	ukončený	
13.	-	Mestský podnik Snina, s.r.o.	C.	3.		Nákup vybavenia pre mestský podnik.	42 500	2	ukončený	
14.	č.615 z 18.12.2019	Mgr. Patrik Baloga	B.	2.	1/OÚ-SV/2019	Nákup technológií na výrobu medoviny a nápojov z medu. Zvýšenie výrobných kapacít podniku a tvorba nových pracovných miest. Posilnenie konkurencie schopnosti Včelej farmy Baloga.	40 000	1	ukončený	
15.	č.615 z 18.12.2019	Ing. Zdenko Čopák - RETURN	B.	1.	1/OÚ-SV/2019	Rozšírenie prevádzkových a výrobných priestorov. Zvýšenie kvality ponúkaných služieb v okrese Snina. Zvýšenie produktivity práce a zefektívnenie výroby. Vytvorenie pracovných miest.	120 000	3	ukončený	
16.	č.615 z 18.12.2019	ATELIER MK s.r.o.	B.	1.	1/OÚ-SV/2019	Zvýšenie výkonnosti spoločnosti zakúpením výkonnejšieho technického zariadenia, vytvorenie pracovných miest.	80 000	2	bez začatia	Žiadateľ nepodpísal zmluvu o poskytnutí RP.
17.	č.615	Nemocnica s.r.o.	D.	2.		Vypracovanie projektovej dokumentácie pre vytvorenie novej časti Nemocnice Snina, súčasťou ktorej bude neurologické oddelenie	10 000	0	ukončený	

	z 18.12.2019				1/OÚ-SV/2019	s cieľom poskytnúť chýbajúce služby pre obyvateľov okresu Snina, a to poskytovanie neurologickej starostlivosti na Neurologickom oddelení s kapacitou 10 lôžok.				
18.	č.615 z 18.12.2019	AGRO DLHÉ, s.r.o.	B.	2.	1/OÚ-SV/2019	Technológia dojárne pre ovce.	20 000	1	bez začatia	Žiadateľ nepodpísal zmluvu o poskytnutí RP.
19.	č.615 z 18.12.2019	HANY ULIČ s.r.o.	B.	1.	1/OÚ-SV/2019	Zníženie nezamestnanosti a podpora hospodárskej činnosti v Uličskej doline, rozvoj a spopularizovanie kraja a Národného parku Poloniny, vytvorenie nových produktov.	59 028	2	ukončený	
20.	č.739 z 25.11.2020	Obec Zboj	B.	3.	3/OÚ-SV/2020	Vypracovanie projektovej dokumentácie a výstavba vyhladkovej veže v Poloninách.	80 000	0	v realizácii	Dodatok č.1188/2020 o zmene miesta realizácie projektu, z tohto dôvodu a dôvodu zdĺhavého procesu vydania stavebného povolenia, bude projekt zrealizovaný do konca roka 2023.
21.	č.739 z 25.11.2020	Stredná priemyselná škola	C.	2.	3/OÚ-SV/2020	Obstaranie vybavenia, strojov, zariadení a IKT v regionálnom centre vzdelávania.	90 000	0	ukončený	
22.	č.739 z 25.11.2020	Európska zberateľská spoločnosť	B.	3.	3/OÚ-SV/2020	Propagácia mesta a okresu Snina, zvýšenie návštevnosti podujatia a okresu Snina.	1000	0	ukončený	
23.	č.739 z 25.11.2020	obec Pčoliné	B.	3.	3/OÚ-SV/2020	Zvýšenie návštevnosti obce a oddychovo-relaxačnej zóny - Kvasná voda.	12 200	0	ukončený	
24.	č.739 z 25.11.2020	Mestský podnik Snina	C.	3.	3/OÚ-SV/2020	Zakúpenie auta pre potreby sociálneho podniku a zriadenie pracovne.	35 250	1	ukončený	
25.		APIMEDEX s.r.o.	B.	1.		Nákup technológie na výrobu	40 000	1	ukončený	

	č.739 z 25.11.2020				3/OÚ- SV/2020	výživových výrobkov zo včelích produktov. Zvýšenie výrobných kapacít podniku a tvorba nových pracovných miesta. Posilnenie konkurencieschopnosti firmy APIMEDEX, s.r.o.				
26.	č.739 z 25.11.2020	Obec Topoľa	B.	3.	3/OÚ- SV/2020	Vybudovanie a doplnenie chýbajúcej infraštruktúry pri významnom turistickom bode v obci Topoľa.	10 000	0	ukončený	
27.	č.739 z 25.11.2020	HANY ULIČ s.r.o.	B.	1.	3/OÚ- SV/2020	Zníženie nezamestnanosti a podpora hospodárskej činnosti v Uličskej doline, zníženie ekonomických nákladov spoločnosti HANY ULIČ s.r.o., výrazne zlepšenie pracovných podmienok zamestnancov, vytvorenie nového pracovného miesta.	40 000	1	ukončený	
28.	č.739 z 25.11.2020	KOŠIAR o.z.	B.	3.	3/OÚ- SV/2020	Zvýšenie návštevnosti obce Topoľa, okresu Snina v oblasti cestovného ruchu a zachovanie tradičných remesiel, tradícií a zvykov, tvorba nových služieb cestovného ruchu, vďaka ktorému sa vytvoria podmienky pre zvýšenie prenocovaní v regióne.	61 000	0	ukončený	
29.	č.739 z 25.11.2020	Mesto Snina	B.	3.	3/OÚ- SV/2020	Skvalitnenie a rozšírenie služieb v oblasti voľnočasových aktivít poskytovaných širokej verejnosti. Zvýšenie atraktivity regiónu, rozvoj cestovného ruchu.	70 981	0	ukončený	
30.	č.739 z 25.11.2020	Obec Zemplínske Hámre	B.	3.	3/OÚ- SV/2020	Zakúpenie pôvodnej drevenice s príľahlým dvorom za účelom zvýšenia návštevnosti v oblasti cestovného ruchu.	35 000	0	ukončený	
31.	č.373					Rozšírenie verejnej infraštruktúry vytvorením športovo-oddychovej zóny				

	z 30.6.2021	Mesto Snina	D.	1.	4/OÚ-SV/2021	pre všetky vekové kategórie obyvateľstva.	40 000	1	ukončený	
32.	č.373 z 30.6.2021	Obec Nová Sedlica	D.	1.	4/OÚ-SV/2021	Zvýšenie návštevnosti obce v oblasti cestovného ruchu.	40 000	0	ukončený	
33.	č.373 z 30.6.2021	Štefan Andrejčík - EZZUM	B.	1.	4/OÚ-SV/2021	Rozšírenie výroby a ponúkaných služieb firmy za pomoci zakúpenia nových strojov na drevársku a nábytkársku výrobu.	30 000	1	ukončený	
34.	č.373 z 30.6.2021	Stredná odborná škola	C.	1.	4/OÚ-SV/2021	Vybudovanie novostavby multifunkčného ihriska v jestvujúcom športovom areáli školy.	80 000	0	ukončený	
35.	č.373 z 30.6.2021	Gaštanový koník o.z.	D.	2.	4/OÚ-SV/2021	Rekonštrukčné práce v Centre včasnej intervencie, zakúpenie potrebného vybavenia, doplnenie Snoezelen miestnosti.	20 000	0	ukončený	
36.	č.373 z 30.6.2021	Rómske centrum Ternipen	C.	1.	4/OÚ-SV/2021	Podpora integrácie MRK.	40 000	1	bez začatia	Dohoda o ukončení Zmluvy o poskytnutí RP č.737/2021, z dôvodu nemožnosti realizácie projektu.
37.	-	obec Stakčín	B.	3.	5/OÚ-SV/2021	Rekonštrukcia časti múzea obce Stakčín, oprava elektroinštalácie, výmena podláh, omietok, stropov, náter okien.	32 500	0	ukončený	
38.	-	obec Kolbasov	B.	3.	5/OÚ-SV/2021	Vypracovanie projektovej dokumentácie na rekonštrukčné práce vo verejných priestoroch obecnej budovy, samotná rekonštrukcia priestorov, zakúpenie zariadenia.	20 000	0	ukončený	
39.	-	obec Kolonica	B.	3.	5/OÚ-SV/2021	Obnova bazéna ako nástroj turistického rozvoja obce.	33 065,94	1	bez začatia	Žiadateľ vrátil nepoužitý RP v plnej výške,

										z dôvodu nerealizovania podporeného projektu.
40.	-	Mestský podnik Snina, s.r.o.	C.	3.	5/OÚ-SV/2021	Zakúpenie stavebných strojov a náradia pre potreby sociálneho podniku na rozšírenie stavebnej činnosti.	30 000	1	ukončený	
41.	-	obec Runina	B.	3.	5/OÚ-SV/2021	Obnova dlhodobo nevyužívaného objektu kováčskej vyhne, ktorá má slúžiť pre účely prezentácie podkúvania koní, činností, ktorá je spojená s chovom koní a tradičným životom na vidieku prostredníctvom tradičného aj moderného muzeálneho prejavu.	30 000	0	ukončený	
42.	-	obec Ulič	B.	3	5/OÚ-SV/2021	Zvýšenie návštevnosti Uličskej doliny, vznik novej infraštruktúry podporujúcej cestovný ruch v tejto oblasti.	45 000	0	ukončený	
43.	-	obec Ulič	B.	3.	5/OÚ-SV/2021	Úhrada výdavkov na spracovanie destinačnej stratégie cestovného ruchu v regióne Snina so zohľadnením prirodzených väzieb na okolité okresy Medzilaborce, Humenné a Sobrance so zámerom zdefinovania nevyhnutných a uskutočniteľných rozvojových projektových zámerov riešeného územia aj s ohľadom na integrovanú dopravnú infraštruktúru, cyklistickú dopravu, s cieľom zvýšiť počet prenocovaní turistov v riešenom území a zabezpečiť ekonomický a sociálny rozvoj územia pomocou implementácie uvedenej stratégie ale zároveň s prioritizáciou efektívneho využitia endogénneho potenciálu,	40 000	0	ukončený	

						územnia, ochrany a využívania prírodného a kultúrneho dedičstva.				
44.	-	Diana Potučková - MIVI	B.	1.	6/OÚ-SV/2022	Obstaranie technologického vybavenia do priemyselnej haly v priemyselnom parku Vihorlat	30 000	1	v realizácii	Pri realizácii projektu došlo k časovému posunu pri procese obstarávania, z dôvodu zlej situácie na trhu a hľadani vhodných dodávateľov.
45.	-	ICH spol s.r.o.	B.	2	6/OÚ-SV/2022	Rozšírenie spektra výroby o lúpanú pohánku	30 000	1	ukončený	
46.	-	Alfec trade s.r.o.	B.	1.	6/OÚ-SV/2022	Nákup a inštalácia cnc obrábacieho centra v priestoroch Strednej priemyselnej školy v Snine	30 000	1	v realizácii	Došlo k časovému posunu v rámci realizácie aktivít projektu.
47.	-	Mestský podnik Snina s.r.o.	B.	1.	6/OÚ-SV/2022	Úprava priestorov TIC – Sninské Rybníky	24 500	1	ukončený	
48.	-	Obec Zemplínske Hámre	B.	3.	6/OÚ-SV/2022	Vybudovanie sociálnych zariadení, oddychovej zóny, zasypanie rigolu, osvetlenie areálu a časti cyklotrasy pre zvýšenie bezpečnosti a taktiež znižovanie environmentálnej záťaže formou doplnenia košov na separovaný odpad	35 500	1	v realizácii	Z dôvodu krízovej situácie vo svete, bol obmedzený prísun stavebných materiálov, čo spôsobilo navýšenie rozpočtu projektu a obec musela hľadať zdroje na pokrytie spoluúčasti.
49.	-	Olymp investment s.r.o.	B.	1.	6/OÚ-SV/2022	Zlepšenie technického vybavenia spoločnosti a zvýšenie zamestnanosti (vytvorenie nového pracovného miesta)	15 000	1	ukončený	

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe interných dokumentov

8. Hodnotenie plnenia ročných priorit

Stručne a prehľadne uveďte iba v prípade, ak plnenia ročných priorit zaostávajú za plánom a to na úrovni jednotlivej aktivity, či projektu (napr. aktivity, pri ktorých ste v tabuľke č. 6 uviedli stav „bez začatia“ alebo „nesplnená“ alebo projekty, pri ktorých ste v tabuľke č. 7 uviedli stav „bez začatia“ alebo nesplnený).

Z uvedených projektov v časti „7. Realizácia aktivít zaradených do ročných priorit“ sú 4 projekty, ktoré sú bez začatia. Projekty žiadateľov ATELIER MK s.r.o a AGRO DLHÉ, s.r.o. neboli napokon realizované z dôvodu, že žiadatelia nepodpísali zmluvu o poskytnutí regionálneho príspevku. Žiadateľ Rómske centrum Ternipen zmluvu o poskytnutí regionálneho príspevku podpísal, no ešte pred začiatkom realizácie aktivít od zmluvy odstúpil, z dôvodu časovej neschopnosti dodržať zmluvné podmienky. Žiadateľ, obec Kolonica, taktiež podpísal zmluvu, avšak z dôvodu enormného navýšenia cien stavebných materiálov, čo spôsobilo nutnosť zvýšenia spoluúčasti obce na projekte, s realizáciou aktivít projektu nezačali a plnú sumu, poskytnutého RP, vrátili na účet poskytovateľa.

9. Hodnotenie plnenia PR a ročných priorit v súlade s podporenými projektami

Základné údaje o MEZ a disponibilných UoZ k roku hodnotenia a ich porovnanie s údajmi k termínu zaradenia okresu medzi NRO (dátum vid'. bod 2).

Ukazovateľ	Stav k 31.12. 2022)	Rozdiel oproti termínu zaradenia medzi NRO (absolútne a percentuálne)
Miera evidovanej nezamestnanosti (MEN)	8,43 %	↓ 0,43 %
Počet obyvateľov okresu	34 294	↓ 2 254
Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva (EAO)	17 557	↓ 1 251
Počet uchádzačov o zamestnanie (UoZ)	1 682	↓ 279
Počet disponibilných UoZ	1 480	↓ 186

Zdroj: [Štatistický úrad Slovenskej republiky, DATAcube⁶](#)

Údaje o výške verejných prostriedkov, súvisiacich s plnením PR, poskytnutých od schválenia PR vládou SR k roku 31.12. 2021(kumulatívne).

Priorita a Prioritná oblasť	Plánované PM	Vytvorené PM	Fondy EÚ plán v EUR	Fondy EÚ zmluva v EUR	RP plán v EUR	RP zmluva v EUR
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Snina	582	28	61 199 291	68 034 633,03	2 285 000	1 896 924,00
B. Rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na efektívne využívanie miestnych zdrojov						
C. Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov						
D. Zlepšenie kvality života obyvateľov						

⁶ Štatistický úrad Slovenskej republiky, DATAcube, Nezamestnanosť, URL: <https://datacube.statistics.sk/#!/folder/sk/1000196>

Spolu	582	28	61 199 291	68 034 633,03	2 285 000	1 896 924,00
--------------	------------	-----------	-------------------	----------------------	------------------	--------------

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe interných dokumentov

10. Slovné vyhodnotenie zverejnených výziev v nadväznosti na plnenia PR

Uved'te, koľko projektov bolo predložených v rámci zverejnených výziev (jednotlivo), z toho koľko projektov bolo poskytnutých a v akej výške (jednotlivo za každú výzvu). Slovné vyhodnoťte výzvy jednotlivo v nadväznosti na plnenia PR (prínos jednotlivých výziev k naplneniu cieľov PR v jednotlivých oblastiach) a strategickým rámcom Integrovaných územných stratégií.

V rámci výzvy č. **1/OÚ-SV/2019** bolo predložených 10 žiadostí o poskytnutie RP, z toho **6** žiadostí bolo zaradených do ročných priorít na rok 2020, v celkovej výške RP na schválené projekty 329 028,00 EUR. Dvaja žiadatelia nepodpísali zmluvu o poskytnutí RP, z tohto dôvodu sa suma poskytnutého RP znížila na sumu **229 028,00 EUR**. V rámci tejto výzvy boli podporené 3 projekty, zamerané na prioritnú oblasť B. Rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na efektívne využívanie miestnych zdrojov, opatrenie **B.1. Rozvoj podnikania, diverzifikácia činnosti** a jeden projekt zameraný na prioritnú oblasť D. Zlepšenie kvality života obyvateľov, opatrenie **D.2. Dostupné sociálne a zdravotné služby**. Podporilo sa vytvorenie **6.** pracovných miest. Konkrétne boli podporení: miestny spracovateľ medu, výrobca ručne lepených pirohov, reklamná agentúra a Nemocnica Snina. Podporené projekty prispeli k naplneniu cieľov PR a to znižovanie nezamestnanosti v okrese, došlo k podpore výroby produktov z domácich zdrojov, k modernizácii podporených prevádzok a rozšíreniu spektra ponúkaných služieb pre obyvateľov. Za pomoci RP, žiadateľ Nemocnica Snina, vypracoval projektovú dokumentáciu na výstavbu neurologického oddelenia, ktoré bude poskytovať komplexnú neurologickú starostlivosť pre obyvateľov okresu.

V rámci výzvy č. **2/OÚ-SV/2020** bolo predložených 22 žiadostí, do návrhu aktualizácie ročných priorít na rok 2020 bolo navrhnutých 13 žiadostí v celkovej sume 501 889,57 EUR. Táto výzva bola zrušená z dôvodu zmeny metodiky v posudzovaní predložených žiadostí.

V rámci výzvy č. **3/OÚ-SV/2020** bolo predložených 21 žiadostí, do aktualizácie ročných priorít na rok 2020 bolo zaradených **11** žiadostí, v celkovej výške poskytnutého RP **475 431,00 EUR**. V rámci prioritnej oblasti B. Rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na efektívne využívanie miestnych zdrojov, opatrenie **B.1. Rozvoj podnikania, diverzifikácia činnosti** boli podporené 2 projekty, zamerané na podporu výroby potravín a výživových doplnkov, pričom boli vytvorené **2** nové pracovné miesta.

V rámci opatrenia **B.3. Cestovný ruch, viacdňová turistika** bolo podporených 7 projektov, žiadateľmi boli obce a neziskové organizácie, k podpore priamo vytvorených miest, v týchto projektoch, nedošlo, ale boli obnovené alebo vznikajú nové turisticky atraktívne body, ako Remeselné centrum v Topoli, Vyhliadková veža v Poloninách, Krytá plaváreň v Snine a pod. Tieto projekty prispeli k naplneniu cieľov PR a to zvýšenie atraktívnosti regiónu Snina, zvýšenie návštevnosti v regióne a tým došlo k nepriamej podpore podnikateľov v oblasti poskytovania ubytovania a gastronómie, bolo podporené zachovanie kultúrneho dedičstva a tradičných remesiel v regióne.

V rámci prioritnej oblasti C. Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov, v rámci opatrenia **C.2. Tréningové centrum, duálne vzdelávanie a Regionálne centrum vzdelávania** vzniklo pri SPŠ v Snine Regionálne centrum vzdelávania. Cieľom zrealizovaného projektu je umožniť plynulý prechod žiakov zo vzdelávania na trh práce a zvýšiť uplatniteľnosť absolventov stredných škôl na trhu práce.

V rámci opatrenia **C.3. Sociálne podnikanie**, došlo k podpore pilotnej prevádzky Mestského podniku Snina, bolo vytvorené **1** pracovné miesto. Prínosom k naplneniu cieľov PR je podpora sociálneho podnikania v okrese Snina, podpora komunálnych služieb a vytváranie PM pre ZUoZ.

V rámci výzvy č. **4/OÚ-SV/2021** bolo predložených 24 žiadostí, do ročných priorít na rok 2021 bolo zaradených 6 žiadostí, v celkovej výške RP 250 000,00 EUR, jeden zo žiadateľov Rómske centrum Ternipen, po podpise zmluvy požiadal o ukončenie zmluvy o poskytnutí RP, z dôvodu neschopnosti realizácie schváleného projektu, suma poskytnutého RP sa týmto znížila na **210 000,00 EUR**.

V rámci prioritnej oblasti B. Rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na efektívne využívanie miestnych zdrojov, opatrenie **B.1. Rozvoj podnikania, diverzifikácia činnosti** bol podporený 1 žiadateľ, ktorý za pomoci RP rozšíril sortiment ponúkaných služieb v oblasti drevárskej výroby a výroby nábytku, bolo vytvorené **1 pracovné miesto**.

V rámci prioritnej oblasti C. Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov, opatrenie **C.1 Kvalitné vzdelávanie pre všetkých**, za pomoci RP bolo vybudované nové multifunkčné ihrisko v jestvujúcom športovom areáli pri Strednej odbornej škole v Snine, ktoré bude slúžiť nielen študentom SOŠ, ale bude prístupné pre všetkých bez obmedzení. Zrealizovaný projekt je prínosom pri naplňaní cieľov PR a to vybudovanie kvalitnej športovej infraštruktúry, motivácia mládeže k pohybu.

V rámci prioritnej oblasti D. Zlepšenie kvality života obyvateľov, opatrenie **D.1. Kvalitné životné prostredie a verejná infraštruktúra** boli podporené 2 projekty, a to Mesto Snina vybuďovalo športovo-oddychovú zónu s workoutovým ihriskom pri plavárni a vytvorilo **1 pracovné miesto**. Za pomoci RP, obec Nová Sedlica zrekonštruovala prístupovú cestu a parkovisko pred informačným strediskom Správy NP Poloniny. Tieto projekty boli prínosom z hľadiska skvalitnenia verejnej infraštruktúry, ktorá slúži nielen miestnym obyvateľom, ale aj návštevníkom okresu Snina, prispeli k podpore turizmu v okrese, bol podporený vznik nového pracovného miesta.

V rámci opatrenia **D.2. Dostupné sociálne a zdravotné služby** bolo podporené občianske združenie Gaštanový koník, ktoré za pomoci RP zrekonštruovalo priestory Centra včasnej intervencie, zakúpilo potrebné vybavenie, taktiež zariadili Snoezelenovú⁷ miestnosť. Tento projekt bol prínosom pri naplňaní cieľov PR a to rozširovanie kapacít a skvalitňovanie činností existujúcich zariadení sociálnych služieb, podpora služieb pre fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

V rámci výzvy č. **5/OÚ-SV/2021** bolo predložených 21 žiadostí, do návrhu zmien ročných priorít na rok 2021 bolo zaradených 7 žiadostí v celkovej výške poskytnutého RP 230 565,94 EUR, bol podporený vznik 2 nových pracovných miest. Obec Kolonica, z dôvodu enormného nárastu cien stavebných materiálov, od zmluvy odstúpila a vrátila poskytnutý RP v sume 33 065,94 EUR, z tohto dôvodu bolo v rámci tejto výzvy poskytnutý RP v sume **197 500,00 EUR, bolo vytvorené 1 PM**.

Prevažná časť projektov – 6, bola v súlade s opatrením **B.3. Cestovný ruch, viacdňová turistika**, žiadateľmi boli samotné obce. Za pomoci RP, v obci Stakčín, prebehla rekonštrukcia časti múzea, ktoré bolo v pôvodnom stave po výstavbe. V obci Kolbasov boli zrekonštruované sociálne zariadenia, kuchynka a technická miestnosť v obecnej budove, ktorá slúži aj ako turistická ubytovňa a informačné centrum. V obci Kolonica pôvodne plánovali obnoviť bazén v športovo relaxačnom komplexe, z dôvodu nárastu cien stavebných materiálov sa obecné zastupiteľstvo rozhodlo projekt ukončiť bez realizácie a poskytnutý RP bol vrátený na účet poskytovateľa. V obci Runina, v čase od mája do novembra roku 2022, prebehli rekonštrukčné práce na obnove objektu pôvodnej kováčskej vyhne a jeho okolia. Obec Ulič úspešne zrealizovala v rámci výzvy dva projekty, prvý projekt sa týkal vypracovania Stratégie destinačného manažmentu regiónu Snina a druhý projekt bol zameraný na výstavbu verejného trhoviska, využívaného na predaj regionálnych výrobkov a predvádzanie regionálnych remeselníkov a predaj ich výrobkov. Všetky podporené projekty prispievajú k podpore rozvoju endogénneho potenciálu cestovného ruchu v oblasti Národného parku Poloniny, s cieľom prilákať turistov a podporiť rozvoj podnikania v oblasti ubytovania, stravovania a ďalších sprievodných služieb, s tým súvisí aj možnosť vytvorenia ďalších nových pracovných miest.

V rámci opatrenia **C.3. Sociálne podnikanie** bol podporený sociálny podnik - Mestský podnik Snina s.r.o., ktorý za pomoci RP zakúpil stavebné stroje a náradie, ktoré sú nevyhnutné pre vykonávanie stavebnej činnosti a zároveň vytvoril **1 pracovné miesto** pre ZUoZ. Projekt vzniku Mestského podniku Snina s.r.o. bol veľkým prínosom pre región Snina, k 31.12.2022 zamestnával **50** pracovníkov z radov znevýhodnených a zraniteľných osôb, ktorým umožnil uplatniť sa na trhu práce a tým zvýšiť ich životnú úroveň a prispieť k riešeniu ich nepriaznivej sociálnej a finančnej situácie. Hlavným cieľom PR je znížiť mieru nezamestnanosti v Snine, k čomu realizácia tohto projektu prispela. Tento projekt taktiež prispel k podpore zachovania tradičných remesiel a ich propagácii a k podpore komunálnych služieb.

⁷ O METÓDE SNOEZELLEN, URL, : <https://3lobit.sk/sisnoezelen/snoezelen/>

V rámci výzvy č. **6/OÚ–SV/2022** bolo predložených 18 žiadostí, zaradených do návrhu ročných priorít na rok 2022, 6 žiadostí bolo podporených, v celkovej výške poskytnutého RP **165 000 EUR**. Z toho 3 schválené projekty sú v súlade s Plánom rozvoja okresu Snina, prioritná oblasť B. Rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na efektívne využívanie miestnych zdrojov, opatrenie **B.1. Rozvoj podnikania, diverzifikácia činnosti**. Realizácia týchto projektov práve prebieha, zmluvy o poskytnutí RP nadobudli účinnosť v marci 2022. Boli podporení žiadatelia, ktorí za pomoci RP zmodernizujú svoje technické vybavenie a vzniknú **3** nové pracovné miesta. Všetky tieto projekty prispievajú k podpore strojárскеj výroby v okrese Snina, k zvýšeniu hospodárskeho rastu regiónu, k podpore zamestnanosti a zníženiu početnosti dochádzania za prácou.

V rámci opatrenia **B.2 Špeciálna rastlinná a živočíšna výroba s dôrazom na finalizáciu produktov**, bol podporený pestovateľ a spracovateľ pohanky. Za pomoci RP obstaral technologické vybavenie na pozberovú úpravu a spracovanie pohanky, čo mu umožnilo rozšíriť výrobu a uviesť na trh nový druh výrobku – lúpanú pohanku, zároveň v rámci tejto aktivity bude vytvorené **1** pracovné miesto. Prínosom pri napĺňaní cieľov PR je podpora pestovania ekologických a tradičných poľnohospodárskych produktov a zároveň podpora vytvárania nových pracovných miest v regióne Snina.

V súlade s opatrením **B.3. Cestovný ruch, viacdňová turistika** boli podporené 2 projekty, a to v obci Zemplínske Hámre práve prebieha modernizácia turistickej infraštruktúry v nadväznosti na projekt Poloniny Trail, v rámci tejto aktivity vzniklo **1** pracovné miesto. Mestský podnik Snina s.r.o. za pomoci RP zrekonštruoval priestory turistického informačného strediska na Sninských Rybníkoch, ktoré má v správe. Bolo vytvorené **1** pracovné miesto. Tieto projekty prispievajú k podpore cestovného ruchu, zlepšovaniu služieb pre turistov, k zachovaniu tradícií miestnej kultúry a podpore potenciálu zvyšovania zamestnanosti.

Na výzvu č. **7/OÚ–SV/2022** bolo celkovo vyčlenených **148 129,32 EUR**. Do tejto výzvy boli celkovo doručené 3 žiadosti. Táto výzva bola orientovaná na jedno opatrenie, a to **B.2 Špeciálna rastlinná a živočíšna výroba s dôrazom na finalizáciu produktov**. Z celkovo troch doručených žiadostí však žiaden zo žiadateľov nebol podporený, nakoľko nespĺňali podmienky vyhlásenej výzvy. Finančné prostriedky, určené na túto výzvu, tak boli presunuté do nasledujúceho roka a budú použité v rámci výzvy č. **8/OÚ–SV/2023 v roku 2023**.

11. Slovné zhodnotenie plnenia PR a ročných priorít za príslušný hodnotený rok

Stručná reflexia globálnej ekonomickej situácie a jej vplyvu na rozvoj okresu.

Zakončenie roka 2022 predstavovalo, z pohľadu Slovenska, očakávaný ústup pandémie COVID-19 a zároveň aj uvoľnenie opatrení, zavedených v súvislosti s bojom proti jej nepriaznivým dopadom. Súčasne však začiatok roka 2022 priniesol neočakávaný nepriaznivý dopad na svetovú, európsku, ako aj slovenskú ekonomiku, a to z dôvodu vypuknutia vojny na Ukrajine. Tento konflikt sa negatívne podpísal na fungovaní európskej ekonomiky, čo zároveň spôsobilo značnú mieru neistoty. Európska únia, v dôsledku invázie voči Rusku, zaviedla bezprecedentné obchodné a finančné sankcie. Slovensko bolo týmto konfliktom negatívne ovplyvnené z dôvodu, že došlo k narušeniu dodávok komodít z týchto krajín. Jednalo sa prevažne o plyn, ropu a obilniny, ktorých cena neustále rástla a zároveň klesala aj ich produkcia, čím sa obmedzila výroba energií, kovov, ako aj potravinových produktov.

Na základe informatívnych správ, vydávaných Štatistickým úradom Slovenskej Republiky, je možné tieto následky pretaviť do nasledujúcich údajov.⁸ V decembri 2022 bol zaznamenaný medziročný rast cien v dodávkach elektriny a plynu o 65,8 % a vo výrobe ropných produktov o 30,4 %. Ďalšie, váhovo dôležité odvetvia, tiež zaznamenali nárasty cien - produkcia dopravných prostriedkov o 9,1 %, výroba kovov a kovových konštrukcií o 1,7 %, výroba potravín a nápojov o 28,7 % a výroba z gumy a plastu o 14,9 %. V súhrne za rok 2022 ceny, v tomto sektore, medziročne vzrástli o 43,3 %.

⁸ Inflácia - indexy spotrebiteľských cien v decembri 2022, URL:<https://slovak.statistics.sk:443/wps/portal?urile=wcm:path:/obsah-sk-inf-akt/informativne-spravy/vsetky/e4c67835-e1d7-4704-8444-dc445fe80bbf>

Ceny stavebných prác boli v decembri medziročne vyššie o 20,9 %, v súhrne za celý rok 2022, stavebné práce vzrástli o 18,3 %. Ceny materiálov, spotrebovávaných v stavebníctve, boli medziročne vyššie o 13,3 %, v porovnaní s novembrom 2022, však mierne klesli. V súhrne od začiatku roka rast dosiahol 22,9 %.

Vojna na Ukrajine nebola jediným faktorom, ktorý spôsobil nárast cien komodít, keďže nárast cien bolo možné sledovať už v minulom roku, a to v súvislosti s prebúdzaním sa svetového hospodárstva, ktoré bolo utlmené pandémiou. Problémom však nebolo len zvyšovanie cien energií a potravín, keďže táto situácia ovplyvnila celé spektrum ekonomických vstupov, čím došlo k tlaku na marže jednotlivých výrobcov, ktorý sa následne pretavil do nárastu spotrebiteľských cien.⁹

V decembri 2022⁶ boli ceny poľnohospodárskych výrobkov medziročne vyššie o 35,3 %. Ceny rastlinných výrobkov boli o 35,1 % vyššie, ako v rovnakom období minulého roka, ceny živočíšnych výrobkov vzrástli o 35,7 %. Z rastlinných výrobkov sa zvýšili ceny obilnín o 40,9 %. Zo živočíšnych výrobkov vzrástli ceny slepačích konzumných vajec o 80,2 % a ceny surového kravského mlieka o 43 %. Za rok 2022 vzrástli ceny poľnohospodárskych výrobkov v priemere o 36,5 %, vplyvom vyšších cien rastlinných výrobkov o 44,9 % a vyšších cien živočíšnych výrobkov o 21,1 %. Podľa údajov štatistického úradu sa miera inflácie, v decembri 2022, vyšplhala na úroveň 15,4%.

Demografia a prognóza: stredný stav, vekové skupiny, stredná dĺžka života.

Demografický vývoj¹⁰ okresu Snina kopíruje demografický vývojový trend slovenskej populácie, čo znamená, že tak ako v rámci celej SR, aj v rámci okresu Snina dochádza k starnutiu populácie. Najväčší nárast počtu obyvateľov v okrese Snina, bol zaznamenaný v rokoch 1980 –1990, zatiaľ čo v období rokov 1990 – 2000 nárast počtu obyvateľov pomaly klesal. V ďalších rokoch, teda po roku 2000, zaznamenávame už len klesajúci počet obyvateľov. V období rokov 2001 – 2011, t. j. obdobie medzi dvoma sčítaniami obyvateľov, domov a bytov (2001 a 2011) dochádza k poklesu populácie nielen v okrese Snina, ale aj v rámci celej SR. Došlo k zvýšeniu priemerného veku obyvateľstva a pomer generácie prarodičov (65 a starší) a generácie detí (0-14), t. j. index starnutia sa zhoršil v neprospech mladej generácie.

Pokles prírastku obyvateľstva je zapríčinený najmä migráciou obyvateľstva a aj poklesom novonarodených detí. Za obdobie piatich rokov (2013 – 2017) sa odsťahovalo z mesta Snina 1 611 obyvateľov⁷ a teda počet obyvateľov okresu naďalej klesá. Vzhľadom na aktuálnu situáciu doma a v zahraničí, sa nárast populácie, v najbližších rokoch, nedá predpokladať, avšak zastaviť klesajúci počet obyvateľov by mohlo najmä vytvorenie nových pracovných príležitostí a zlepšenie sociálneho prostredia.

Vo všeobecnosti je možné pozorovať odliv obyvateľov, najmä z východného Slovenska smerom na západ. To znamená, že obyvatelia, predovšetkým po ukončení štúdia, odchádzajú z obcí východného Slovenska za pracovnými príležitosťami do väčších miest alebo do zahraničia. Tento trend má kumulujúci charakter a v prognóze ďalších rokov hrozí vyľudnenie najmä niektorých obcí, v dolinách smerom na východ okresu. Tento fakt prispieva k javu, že o pár rokov nebude mať, kto pracovať na obyvateľstvo v dôchodkovom veku, zaniknú tradičné remeslá, menej atraktívne odvetvia, zatvoria sa školy, v ktorých nebude dostatok žiakov pre otvorenie tried.

Celkový počet obyvateľov v okrese k 31.12.2022¹¹ (aktualizácia údajov zo dňa 03.04.2023) – 34 294 obyvateľov, z toho 17 401 žien a 16 893 mužov.

Oproti roku 2021 opäť dochádza k zníženiu počtu obyvateľov v okrese Snina. Celkovo sa počet znížil o 361 osôb.

Vekové skupiny vyjadrené v počte obyvateľov (pokles na päť ročnom horizonte):

⁹ Inflácia - indexy spotrebiteľských cien v decembri 2022, URL: <https://slovak.statistics.sk:443/wps/portal?urlile=wcm:path:/obsah-sk-inf-akt/informativne-spravy/vsetky/e4c67835-e1d7-4704-8444-dc445fe80bbf>

¹⁰ KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA SNINA na obdobie rokov 2015 – 2025, URL:

https://www.snina.sk/e_download.php?file=data/editor/169sk_2.pdf&original=Sadzobn%C3%ADk%20%C3%BAhrad%20%20-%202025%20%2005%20%202018.pdf

¹¹ Počet obyvateľov podľa pohlavia - SR-oblasť-kraj-okres, m-v (ročne) [om7102rr], URL: https://datacube.statistics.sk/#1/view/sk/vbd_dem/om7102rr/v_om7102rr_00_00_00_sk

4 roky alebo menej	1458	25 – 29 rokov	2343	50 – 54 rokov	2408	75 – 79 rokov	997	100 rokov alebo viac	0
5 – 9 rokov	1453	30 – 34 rokov	2481	55 – 59 rokov	2524	80 – 84 rokov	677		
10 – 14 rokov	1669	35 – 39 rokov	2571	60 – 64 rokov	2476	85 – 89 rokov	393		
15 – 19 rokov	1686	40 – 44 rokov	2620	65 – 69 rokov	2189	90 – 94 rokov	121		
20 – 24 rokov	1878	45 – 49 rokov	2655	70 – 74 rokov	1676	95 – 99 rokov	18		

Zdroj: [Bilancia podľa vzdelania, pohlavia a vekových skupín - SR-oblasť-kraj-okres, m-v \[om7054rr\]](#)¹²

Trh práce: zamestnanosť a nezamestnanosť, zloženie nezamestnaných – vek, vzdelanie, dĺžka, priemerná mzda, krátkodobá migrácia.

Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti mal klesajúci charakter, nakoľko miera evidovanej nezamestnanosti¹³ bola, v porovnaní s predchádzajúcim rokom, o 0,79 % nižšia. V porovnaní s rokom 2021 došlo k miernemu poklesu, z pôvodných 9,22 % na 8,43 % v roku 2022.

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie¹⁴ sa z pôvodných 1801 osôb v roku 2021, znížil o 119 uchádzačov na 1682 v roku 2022. Tento pokles je však negatívne ovplyvnený už spomínaným poklesom počtu obyvateľstva a pokračujúcim vysťahovalectvom v regióne. V prípade znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie¹⁵ bolo evidovaných 65 zdravotne postihnutých, 90 absolventov, 8 mladistvých a 791 dlhodobo evidovaných.

Prevalha dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie nasvedčuje tomu, že v regióne nie je dostatočný počet vhodných pracovných ponúk, čo niektorí obyvatelia regiónu riešia práve dochádzaním za prácou a teda nezamestnanosť v regióne sa znižuje len z hľadiska štatistických údajov, ktoré by však bolo vhodné posudzovať v kontexte regionálnych podmienok. Množstvo osôb, s oficiálne evidovaným trvalým pobytom v okrese Snina, sa reálne v okrese Snina nezdržiava, ani tu nevykonáva pracovnú činnosť. To znamená, že štatisticky je osoba s trvalým pobytom v okrese Snina evidovaná ako zamestnaná, avšak reálne sa v okrese nezdržiava ani tu nepracuje.

Podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky rozlišujeme, v tejto oblasti, nasledovné kategórie a k tomu prislúchajúce evidované počty uchádzačov o zamestnanie:

Veková hranica od 15-24 rokov	184 uchádzačov
-------------------------------	----------------

¹² Bilancia podľa vzdelania, pohlavia a vekových skupín - SR-oblasť-kraj-okres, m-v [om7054rr], URL:

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7054rr/v_om7054rr_00_00_00_sk

¹³ Miera evidovanej nezamestnanosti [pr3108rr], URL: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/pr3108rr/v_pr3108rr_00_00_00_sk

¹⁴ Evidovaní uchádzači o zamestnanie [pr5001rr], URL: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/pr5001rr/v_pr5001rr_00_00_00_sk

¹⁵ Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení [pr3806rr], URL: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_sk_win2/pr3806rr/v_pr3806rr_00_00_00_sk

Veková hranica od 25-34 rokov	334 uchádzačov
Veková hranica od 35-49 rokov	600 uchádzačov
Veková hranica od 50 rokov a vyššie	564 uchádzačov

Zdroj: [Uchádzači o zamestnanie podľa pohlavia a veku \[pr3807rr\]](#)¹⁶

Z uvedenej štatistiky je zrejmé, že najvyšší počet potenciálnych zamestnancov¹⁷ je v kategórii 35-49 rokov. Veková hranica od 50 rokov a vyššie zaznamenala mierny nárast počtu uchádzačov.

Vzdelanie

Najvyšší počet nezamestnaných osôb je so stredným odborným vzdelaním.¹⁸ Pretrváva trend dlhodobej nezamestnanosti, t. j. nad 12 mesiacov. Oproti roku 2021 došlo k miernemu nárastu.

Uvedené fakty hovoria o fenoméne straty zamestnania v okrese, najmä v súvislosti so zatváraním tradičných podnikov, zánikom prevádzok, ktoré zamestnávali jednak väčší počet obyvateľov a orientovali sa na priemysel, či gastro prevádzky.

Títo uchádzači o zamestnanie, prevažne ženy, nemajú možnosť sa opätovne zamestnať, nakoľko absentuje existencia obdobne zameraných podnikov, prípadne nemôžu vycestovať za prácou ako muži, keďže by to znamenalo opustiť rodinu na dlhší čas.

Priemerná mzda v okrese Snina¹⁹ – Posledný dostupný údaj je z roku 2021 - bola 982 EUR, čo predstavuje mierny nárast oproti roku 2020 a to o 41 EUR. Priemerná mzda v rámci Slovenskej Republiky¹⁵ bola 1401 EUR a teda priemerná mzda v regióne je hlboko pod celoslovenským priemerom.

Okres Snina je jedným z dvoch okresov (druhým je okres Veľký Krtíš), kde sa priemerná mzda dlhodobo drží pod hranicou 1000 EUR. Táto skutočnosť je jedným z faktorov, prečo v regióne dochádza k poklesu obyvateľstva a vystaňovalectvu – obyvatelia odchádzajú za lepšími podmienkami na trhu práce.

Ekonomika: hlavné odvetvia, veľkostná štruktúra firiem, PZI, podnikateľská infraštruktúra, inovácie, výskum a vývoj

Celkový počet právnických osôb v okrese Snina bol ku koncu roka 2022 - 947 právnických osôb.²⁰

¹⁶ Uchádzači o zamestnanie podľa pohlavia a veku [pr3807rr], URL: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_sk_win2/pr3807rr/v_pr3807rr_00_00_00_sk

¹⁷ Uchádzači o zamestnanie podľa pohlavia a veku [pr3807rr], URL: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_sk_win2/pr3807rr/v_pr3807rr_00_00_00_sk

¹⁸ VYHODNOTENIE UPLATŇOVANIA AKTÍVNYCH OPATRENÍ NA TRHU PRÁCE ZA ROK 2022, URL:

https://www.upsvr.gov.sk/buxus/docs/SSZ/OAOTP/Statistiky/Vyhodnotenie_AOTP_za_rok_1.pdf

¹⁹ Mzdy podľa ekonomickej činnosti zistené pracoviskovou metódou [np3110rr], URL: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/np3110rr/v_np3110rr_00_00_00_sk

Najväčšiu časť tvoria obchodné spoločnosti, ktorých je v okrese 649.

Okrem toho sa tu nachádzajú 2 družstvá, 1 štátny podnik, 63 rozpočtových organizácií a 2 príspevkové organizácie. Zvyšnú časť tvoria ostatné organizácie a to v počte 230.

Uvedené právnické osoby je možné považovať za potenciálnych zamestnávateľov pre obyvateľov regiónu.

Oproti predchádzajúcemu obdobiu došlo k prírastku právnických osôb v regióne, a to o 32 subjektov.

Je však potrebné uviesť, že nie všetky právnické osoby, uvedené v tejto štatistike, aktívne vykonávajú svoju činnosť.

Z dostupných údajov je možné konkrétne vyčleniť subjekty, ktoré vykonávajú nasledovné činnosti:

Činnosť	Počet subjektov	Zmena stavu (oproti roku 2021)
poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	67	↓ 4
priemysel	162	↓ 3
ťažba a dobývanie	0	↓ 1
priemyselná výroba	153	↓ 2
dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	2	Bez zmeny
dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	7	Bez zmeny
stavebníctvo	78	↑ 2
veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	92	↓ 4
doprava a skladovanie	27	↑ 1
ubytovacie a stravovacie služby	35	↑ 4
informácie a komunikácia	27	↓ 1
finančné a poisťovacie služby	0	Bez zmeny
činnosť v oblasti nehnuteľností	18	↓ 2
odborné, vedecké a technické činnosti	67	↑ 5
administratívne a podporné služby	60	↑ 3
verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	0	Bez zmeny
vzdelávanie	3	↓ 3

²⁰ Právnické osoby podľa vybraných právnych foriem k 31.12. [og3804rr], URL: http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_sk_win2/og3804rr/v_og3804rr_00_00_00_sk

zdravotníctvo a sociálna pomoc	43	↑ 1
umenie, zábava a rekreácia	3	Bez zmeny
ostatné činnosti	5	Bez zmeny

Zdroj: [Podniky podľa ekonomických činností \(SK NACE Rev. 2\) k 31. 12. \[og3803rr\]](#)²¹

Infraštruktúra a prístup k verejným službám

Podľa posledných údajov Slovenskej správy ciest, sa v okrese Snina nachádza 39,529 km ciest I. triedy, 60,963 km ciest II. triedy a 84,426 km ciest III. triedy.²² V celom okrese sa nenachádzajú žiadne rýchlostné cesty a ani diaľnice. Najbližšie prepojenie na diaľnicu je v krajskom meste Prešov alebo prepojenie pri Košiciach: Budimír – Bidovce.²³ Absencia rýchlostnej cesty a prepojenia na diaľnicu D1 nepôsobí na potenciálnych investorov atraktívne. Zároveň dochádza aj k sťaženiu spojenia s krajským mestom.

Rovnakým problémom je aj železničné prepojenie, ktoré je pre potreby regiónu nedostatočné. Železničná trať²⁴ je ukončená v obci Stakčín a teda väčšina obcí v regióne nemá priamy prístup k vlakovej preprave. Alternatívou je, v tomto prípade, autobusová preprava,²⁵ ktorá však, vzhľadom na technický stav niektorých ciest a rozpočet na jej prevádzku (obmedzený počet spojov za deň), nepredstavuje dostatočnú náhradu.

Preprava osobným dopravným prostriedkom ešte viac zvyšuje závislosť obyvateľov okolitých obcí od kvality ciest a ich prepojenia na ďalšie dopravné uzly.

Návrh opatrení:

- vzhľadom na rozloženie jednotlivých NRO v rámci územia, by bolo vhodné zlepšiť komunikáciu medzi jednotlivými NRO, čím by došlo k lepšej výmene informácií a poznatkov z praxe, týmto spôsobom by sa zaručilo efektívnejšie spracovanie žiadostí;
- rovnako, ako v predchádzajúcom bode, by bolo vhodné zlepšiť komunikáciu medzi NRO a ústredným orgánom tak, aby bolo možné včas objasniť niektoré nezrovnalosti v žiadostiach, ktoré sú inak vytykané až v neskorších fázach tohto procesu;
- doplniť a prepracovať podporné dokumenty, používané pri poskytovaní regionálnych príspevkov tak, aby lepšie slúžili ako žiadateľom pri príprave, tak aj zamestnancom OÚ pri spracúvaní žiadostí;
- pri hodnotení a schvaľovaní žiadostí by bolo vhodné viac prihliadať na znenie akčného plánu, keďže práve z neho vyplývajú jednotlivé požiadavky regiónu na rozvoj;

²¹ Podniky podľa ekonomických činností (SK NACE Rev. 2) k 31. 12. [og3803rr], URL: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_sk_win2/og3803rr/v_og3803rr_00_00_00_sk

²² Základné údaje o cestnej sieti v členení podľa okresov, URL: https://www.cdb.sk/files/documents/cestna-databanka/infolisty-k_mapam/sv.pdf

²³ D1 Budimír – Bidovce, URL: <https://ndsas.sk/spolocnost/projekty-spolufinancovane-z-esif/d1-budimir-bidovce>

²⁴ ŽSR 196: HUMENNÉ – STAKČÍN, URL: <http://www.vlaky.net/trate/68/zsr-196-humenne-stakcin/>

²⁵ Prímestská doprava, URL: <https://www.sadhe.sk/pravidelna-doprava>

- v nadväznosti na tento bod, by bolo vhodné zvýšiť právomoci riadiaceho výboru a jeho členov tak, aby bolo možné prioritne vybrať a podporiť najmä tie žiadosti, ktoré sú v súlade s akčným plánom najlepšie naplňajú ciele, ktoré ním boli stanovené a vzhľadom k priamemu pôsobeniu členov v regióne, predstavujú aj jedných z najkompetentnejších pri posudzovaní;
- naďalej pracovať na zefektívnení procesu žiadostí a poskytovania regionálnych príspevkov tak, aby sa minimalizovalo administratívne zaťaženie žiadateľa, čím by sa celý proces zjednodušil a zrýchlil;
- keďže jedným z cieľov regionálneho príspevku je znižovanie nezamestnanosti v regióne, bolo by vhodné podporiť najmä znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, aby sa mohli efektívne uplatniť v práci;
- pre napĺňanie spomínaného cieľa je možné motivovať aj zamestnávateľov a to tým, že by došlo k zvýšeniu príspevku, ktorý sa zamestnávateľovi poskytuje na mzdy pre týchto zamestnancov,
- keďže systém regionálnych príspevkov pomáha najmä osobám v danom regióne, bolo by vhodné zachovať regionálny charakter podávania žiadostí a poskytovania relevantných informácií žiadateľom. Z praktickej skúsenosti - nie každý žiadateľ dokáže vycestovať napríklad do krajského mesta, aby vybavil všetky potrebné záležitosti, súvisiace s podaním žiadosti. Bolo by preto vhodné zachovať spomínaný systém na úrovni jednotlivých okresov.

Zhodnotenie naplnenia akčného plánu okresu Snina:

Strategickým cieľom Plánu rozvoja bolo do roku 2023 v okrese Snina podporiť rast zamestnanosti a vytvorenie podmienok pre tvorbu 582 pracovných miest (plánovaný úbytok MEN o 3,09 %), prostredníctvom zvyšovania kvality a atraktivity okresu Snina, využitím prírodného, kultúrneho a ľudského potenciálu územia, dobudovaním infraštruktúry a rozvojom podnikateľského prostredia.

Okresný úrad, v tejto oblasti, aktívne spolupracoval s Centrom projektovej podpory n.o. tak, aby potenciálni, ale aj akýkoľvek žiadatelia mali prístup k všetkým relevantným informáciám a dokumentom, ktorým bolo potrebné porozumieť a následne spracovať pri predkladaní jednotlivých žiadostí. Okresný úrad poskytoval poradenstvo žiadateľom, počas celého trvania vyhlásených výziev, a to či už pri vypracovaní žiadosti, podávaní žiadosti alebo následnom vyúčtovaní. Zároveň dbal aj na to, aby u žiadateľov neboli zmeškané lehoty, stanovené v súvislosti s administratívou. Zároveň prebiehala aktívna účasť na mnohých podujatiach, v súvislosti s regionálnym rozvojom v rozmanitých oblastiach tak, aby bolo možné tieto informácie ďalej poskytnúť prípadným záujemcom v regióne.

Do konca hodnoteného obdobia t.j. do 31.12.2022, Okresný úrad spracoval 49 relevantných žiadostí, ktorých realizácia aktívne naplňala ciele akčného plánu. Do konca hodnoteného obdobia bola väčšina týchto žiadostí úspešne realizovaná. U mnohých prebehlo obdobie, ktoré preukázalo udržateľnosť jednotlivých aktivít, zatiaľ čo u ostatných naďalej prebieha. Z údajov, uvedených v predchádzajúcich častiach, vyplýva, že došlo k podpore širokého spektra aktivít, v súlade s predmetným akčným plánom.

Obciam sa podarilo zatriktívniť svoje okolie tak, aby dokázali viac vyťažiť z turistického ruchu v regióne, ale aby aj spestrili život miestnych obyvateľov. Podnikatelia dokázali rozšíriť a zmodernizovať existujúce prevádzky, ale aj zrealizovať projekty, na ktoré by bez regionálneho príspevku nemali dostatok prostriedkov. Školy a ďalšie organizácie, pôsobiace v oblasti vzdelávania a sociálnych služieb, zasa vďaka regionálnemu príspevku dokázali spestriť a zmodernizovať svoje vybavenie.

Bez prostriedkov, pochádzajúcich z regionálneho príspevku, by menované subjekty nedokázali v rovnakom čase ani obnoviť, ani rozšíriť svoje činnosti.

V konečnom dôsledku sa napriek aktívnej snahe všetkých zúčastnených nepodarilo naplniť ciele akčného plánu v celosti. Na túto skutočnosť malo vplyv mnoho faktorov, ktoré nebolo možné vopred predvídať. Tieto faktory sú bližšie špecifikované v predchádzajúcich bodoch, avšak pre rekapituláciu je možné ich v skratke opätovne uviesť.

Jedná sa najmä o zhoršenie globálnej ekonomickej situácie, spôsobenej pandémiou a neďalekým vojnovým konfliktom. Netreba zabudnúť ani na správanie sa miestnej populácie, ktorá stále preferuje možnosť vycestovať za prácou mimo regiónu, alebo aj mimo územia štátu kvôli finančnému ohodnoteniu. K predchádzajúcej skutočnosti netreba opomenúť ani fakt, že mnoho týchto obyvateľov, po vystáhaní sa, nenechá svoj trvalý pobyt. Na záver netreba zabudnúť ani na tú skutočnosť, že nie je možné ovplyvniť počet a typ žiadateľov, ktorí prejavia záujem o regionálny príspevok.

V nadväznosti na predchádzajúce návrhy, je možné sa domnievať, že zamestnávateľom chýba dostatočná motivácia navštíviť región a aktívne vytvárať pracovné miesta.